

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 1

Februar 1934

32. årgang

Redigert av Det Norske Myrselskap ved sekretær, dr. agr. Aasulv Løddesøl

---

TILBAKEBLIKK VED ÅRSSKIFTET.

DET NORSKE MYRSELSKAP går nu inn i sitt 32. arbeidsår. Et kort tilbakeblikk over utviklingen i de år som er gått siden selskapet blev stiftet den 11. desember 1902 kan muligens være av interesse.

Stort sett kan vi inndele selskapets virketid i 10-års perioder, som hver for sig er mer eller mindre særpregede. Første 10-års periode er kjennetegnet av en jevn fremgang for selskapet og en stadig stigende interesse for våre myrers utnyttelse, såvel teknisk som jordbruksmessig. Ved starten hadde selskapet 407 inntegnede medlemmer, i 1921 var medlemstallet steget til 1287 (jfr. tabellen side 2). Selskapet opnådde allerede i 1903 å få et statstilskudd stort kr. 2,000.00, i 1912 blev bevilget kr. 11,000.00 til selskapets virksomhet. I perioden blev lagt op en del kapital til driftsfond, og man var allerede i 1907 kommet så langt at man kunde gå i gang med anlegg av en forsøksstasjon i myrdyrking. Allerede tidligere hadde myrselskapet utført forsøk på spredte felter omkring i landet, men man fant også å måtte ha en fast forsøksstasjon. Denne blev lagt på Mæresmyren i Sparbu. I 5-års perioden 1908—12 blev her tilsammen utført 119 forsøk; av spredte forsøk blev i samme tidsrum utført i alt 277.

Annen 10-års periode, som faller sammen med krigsårene og de første etterkrigsår, medførte en sterk økning av selskapets virksomhet, ikke minst på det torvtekniske område. Årsaken hertil var først og fremst den store brenselsskrise som særlig i 1917 var meget følelig. Dette gav støtet til at forsøksanstalten i torvbruk blev anlagt i 1917. Perioden er karakterisert av optimisme med sterk stigning av og lett tilgang på penger såvel fra offentlig som privat hold. Året 1920 står som en god nr. 1, idet regnskapet blev avsluttet med kr. 334,611.28 i inntekt, herav statsbidrag kr. 169,200.00. En forholdsvis stor del av selskapets inntekter i denne periode blev benyttet til nyanlegg, men der blev allikevel plass til en økning av selskapets driftsfond. For-

OVERSIKTSTABELL.

År	Statsbidrag	Selskapets regnskap	Statsbidraget utgjør i %	Medlemmer pr. ^{31/12}		
				Direkte	Indirekte	I alt
1903	2,000.00	8,889.47	22,5	494	—	494
1904	5,000.00	11,424.32	43,8	707	—	707
1905	6,000.00	9,433.82	63,6	743	230	973
1906	6,000.00	10,457.50	57,4	790	270	1060
1907	7,734.79	11,891.11	65,0	869	273	1142
1908	9,937.65	13,597.92	73,1	881	261	1142
1909	8,973.87	15,448.65	58,1	900	265	1165
1910	10,311.86	15,408.20	66,9	932	362	1294
1911	10,862.36	14,660.63	74,1	946	355	1301
1912	11,000.00	17,268.76	63,7	932	355	1287
1913	18,000.00	24,030.31	74,9	927	372	1299
1914	16,543.43	24,019.95	68,9	904	384	1288
1915	14,569.61	23,215.46	62,8	947	380	1327
1916	27,308.72	37,996.08	71,9	934	422	1356
1917	40,000.00	57,454.54	73,1	1150	429	1579
1918	70,000.00	157,773.97	44,4	1253	504	1757
1919	75,000.00	177,248.77	42,3	1280	500	1780
1920	169,200.00	334,611.28	50,6	1260	500	1760
1921	112,000.00	255,682.22	43,8	1022	500	1522
1922	81,215.00	187,442.57	43,3	924	453	1377
1923	60,000.00	168,583.98	35,6	856	468	1324
1924	40,000.00	95,291.88	42,0	754	445	1199
1925	35,000.00	99,789.27	35,1	715	386	1101
1926	35,000.00	92,029.94	38,0	654	342	996
1927	31,500.00	77,368.78	40,7	632	296	928
1928	28,000.00	78,963.95	35,5	585	279	864
1929	25,000.00	76,939.96	32,5	553	275	828
1930	25,000.00	66,713.33	37,5	494	250	744
1931	26,000.00	68,709.04	37,8	487	167	654
1932	23,300.00	61,225.23	38,1	446	139	585
1933	21,000.00			480	158	638

søksvirksomheten på Mære gikk også godt fremover i perioden; samlet antall felter i tiden 1913—22 utgjorde 971. Derimot gikk antallet av spredte felter en del tilbake, sum for 10-års perioden er 429 mot 277 i 5-års perioden foran. Medlemsantallet var størst i 1919 med i alt 1780 direkte og indirekte medlemmer, ved periodens slutt i 1922 var antallet 1377.

Tredje 10-års periode, nedgangsperioden, markeres for myrselskapets vedkommende tydeligst med året 1924, skjønt nedgangen så vel i statstilskudd som i selskapets øvrige inntekter gjorde sig gjeldende

allerede i 1921. I 1924 var selskapets budgett nede i kr. 95,291.88, statsbidraget var redusert til kr. 40,000.00, og årsoppgjøret viste et underskudd av kr. 7,350.50.

Underskuddsregnskapene har dessverre senere fortsatt omtrent hvert eneste år. Driftsfondet som var lagt til side i de gode år, er ved periodens slutt forlengst brukt op, og selskapet måtte dessuten opta en del lån for at virksomheten ikke skulde lammes for sterkt. Årsaken til nedgangen er jo forklarlig, vi kjenner forholdet igjen fra nærsagt alle områder både i offentlig og privat virksomhet, nemlig: inntektssvikt og vanskeligheter ved å bringe utgiftene ned i samme forhold som inntektene svikter. For myrselskapets vedkommende skyldes vesentlig underskuddene reduksjon av statstilskuddet og nedgang i de private bidrag. Dessuten hadde man vanskeligheter med å få inn så vel medlemskontingent som andre fordringer. De senere års vanskelige avsetningsforhold for produktene fra selskapets torvstrøfabrikk i Våler har også for en stor del bidratt til at budgettene har sviktet. Periodens siste år, 1932, blev avsluttet med kr. 61,225.23 i utgift og kr. 46,632.50 i inntekt, herav utgjorde statsbidraget kr. 23,300.00.

Der har av selskapets funksjonærer vært utført et fortjenstfullt arbeide for å bringe utgiftene ned, men en stor del av disse er bundne, så dette arbeide har ikke vært lett. Medlemstallet er dessuten gått sterkt tilbake i løpet av perioden og var i 1932 sunket til 585.

Hvad det faglige arbeide angår, kan det nevnes at arbeidet for torvbruket har fortsatt omtrent som før, men har vært preget av en viss resignasjon, noe som har sin naturlige årsak i den mistillit som torvdriften har møtt i den senere tid, ikke bare i Norge, men i de fleste land. Dette er et beklagelig faktum. I realiteten har den tekniske torvdrift store muligheter når bare almenheten kunne få øinene op for det. Fra arbeidet for myr dyrkingen kan nevnes at antallet av forsøksfelter på selskapets forsøksgård var i denne periode til sammen 1201, altså en stigning i forhold til forrige periode; men samtidig gikk antallet av spredte felter tilbake, idet 10-års perioden viser en sum på 276 felter.

Heldigvis er der også mange lyspunkter å notere i denne nedgangsperiode. Vi vil spesielt nevne at selskapets legatmidler har øket ganske bra i de senere år, takket være en rekke menn som i myrselskapets virksomhet har sett en stor samfundssak som de har ønsket å støtte. Det første legat fikk selskapet ved sitt 10-års jubileum, nu er antallet øket til 10 større og mindre legater, hvorav ikke mindre enn 7 er kommet til nettop i nedgangsperioden. Av oversikstabelen side 2 fjerde rubrikk, vil fremgå at selskapet bortsett fra startårene i stadig større og større utstrekning har måttet klare sig med egne midler. Beregner vi for hver 10-års periode hvor mange prosent statsbidraget utgjør av selskapets samlede budgetter for vedkommende perioder, får vi følgende tall:

1903—12	utgjorde statsbidraget	60,8	prosent
1913—22	»	»	48,9 »
1923—32	»	»	37,1 »

Disse tall viser en gledelig vekst i selskapets evne til å stå på egne ben, men på den annen side har riktignok dette ført til at det tidligere oplagte driftsfond er opbrukt og dessuten til gjeldsstiftelse.

Sett under ett, så vel gode som dårlige år tatt i betraktning, må vi si at Det norske myrselskap har arbeidet sig frem til å bli en betydelig institusjon, og meget godt arbeide har vært utført i de virkelige år som ligger bak. Man kan uvilkårlig fristes til å spørre hvor vi vel hadde stått idag, eksempelvis når det gjelder myr dyrkingen, hvis ikke myrselskapet hadde eksistert og tatt sig så aktivt av denne viktige sak. Eller hvordan brenselkrisen vilde ha vært avviklet uten den energiske innsats som blev gjort av myrselskapets tjenestemenn i de vanskelige kriseår.

Fjerde 10-års periode innledes med en ytterligere reduksjon av statens tilskudd til myrselskapets virksomhet i forhold til de foregående år, idet statsbidraget i 1933 blev bevilget med kr. 21,000.00. Det er greit at dette går ut over selskapets arbeide. Men er tiden nu den rette til å redusere myrselskapets virksomhet? Vi mener tvert imot! Forholdene på arbeidsmarkedet idag tilsier at alle krefter settes inn på å skape liv og virksomhet rundt omkring i landet. Og kan man med en rimelig innsats trylle frem verdier av de vidtstrakte myrstrekninger som vi har i vårt land, og det vet vi nu at man kan, da er det ikke samfunnsøkonomisk forsvarlig å la verdiene ligge utnyttet samtidig som en stor prosent av den arbeidsføre befolkning går ledige. Men saken er i de fleste tilfelle ikke så enkel at det bare er å gå på, *der kreves forundersøkelser og plan i arbeidet om resultatene skal bli tilfredsstillende.*

Derfor bør myrselskapet heller utvide enn redusere sin virksomhet, for derved i størst mulig utstrekning å tilrettelegge arbeidsmulighetene hvor kravet er til stede. Og kravet er til stede, derom vidner de stadig stigende antall rekvisisjoner om selskapets assistanse så vel i myrtekniske som dyrkningsmessige spørsmål. Hertil kommer så de mange spørsmål av undersøkende eller mer forskningsmessig art som myrselskapet burde ta op, men som under den nuværende økonomiske situasjon må skyves til side.

Vi håper nu at bunnen av den økonomiske bølgedal er nådd og at myrselskapet må gå inn i en virksom periode hvor arbeidet for myrnyttningen kan fortsette efter en stigende kurve. De rike erfaringer og forsøksresultater som er innvunnet i de år som ligger bak oss, gir et godt arbeidsgrunnlag rent faglig sett, og danner dessuten en verdifull støtte når det gjelder vurderingen av de linjer som det videre arbeide for myrsaken bør ledes efter.

DR. HUGO OSVALD UTNEVNT TIL PROFESSOR.

Forstanderen for Svenska Mosskulturföreningen, dr. Hugo Osvald, er nettop blitt utnevnt til professor i plantekultur («växtädlingslära») ved Landbrukshøiskolen i Ultuna.

Dr. Osvald er født i Gøteborg i 1892, blev student i 1912, studerte i Upsala, hvor han tok doktorgraden i 1923 og blev dosent i vekstbiologi i 1924. Dessuten har han foretatt en rekke studiereiser både i europeiske og oversjøiske land, spesielt bør nevnes et opphold i U. S. A. og Canada i 1927, hvor han særlig kastet sig over myrgeologiske og vekstgeografiske undersøkelser.

I tiden 1915—1919 tjenstgjorde dr. Osvald som botaniker ved Svenska Mosskulturföreningen og i tiden 1920—24 som forstander for den videnskapelige avdeling ved Landbruksselsskapets jordbruksbyrå. I 1925 blev han konstituert som forstander for Mosskulturföreningen og fast ansatt i 1927.

Dr. Osvald har vært en overordentlig produktiv og aktiv jordbruksforsker. Dette kommer best til uttrykk gjennom de mange videnskapelige avhandlinger som foreligger fra hans hånd, såvel omfattende myrspørsmål som vekstgeografiske og jordbundsvidenskapelige emner. Han har dessuten skrevet en rekke forsøksberetninger og artikler av mer praktisk art.

Den svenske landbrukspresse hilser utnevnelsen med stor tilfredshet, og påpeker at det er en naturlig og given utvikling som har ført frem til dr. Osvalds utnevnelse til professor. For myrsaken vil hans utnevnelse til professor i *plantekultur* bety et tap, idet han naturligvis må ofre sig for sitt nye embede, men man får håpe at dr. Osvald også herefter får anledning til å vie myrkulturen en del oppmerksomhet.

Dr. Hugo Osvald har siden 1929 vært korresponderende medlem av Det norske myrselskap.

Professor Hugo Osvald.